

Jaarverslag 2023

Commissie van Toezicht bij de Penitentiaire Inrichting Middelburg, locatie Torentijd

Bezoekadres

Torentijdweg 1
4337 PE MIDDELBURG

Postadres

PI Middelburg
Postbus 8064
4330 EB MIDDELBURG
Telefoon: 088 072 29 00
E-mail: torentijd@dji.minjus.nl

Inhoud

1. De inrichting	3
De Commissie van Toezicht	3
Deskundigheidsbevordering	3
2. Activiteiten in het kader van de advies- en toezichthoudende taak	4
Vergaderingen	4
Maandcommissariaat	6
Aandachtsgebieden commissie van toezicht.....	6
3. Activiteiten in het kader van de bemiddelingstaak.....	8
4. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak	9
5. Conclusies en aanbevelingen.....	12
Bijlage 1: Managementoverzicht 2023	13
Bijlage 2: Totaaloverzicht 2023.....	14

1. De inrichting

De Penitentiaire Inrichting Middelburg, locatie Torentijd (hierna ook: de inrichting) bestaat uit de volgende regimes: Huis van Bewaring, gevangenis, BBA en het Politiecellencomplex.

Het Politiecellencomplex valt niet onder het toezicht van deze commissie.

De samenstelling van de directie van de Penitentiaire Inrichting Middelburg is in het verslagjaar niet gewijzigd.

De Commissie van Toezicht

Zoals voorgeschreven in de Penitentiaire maatregel zijn in de commissie van toezicht een lid dat met rechtspraak is belast, een advocaat, een medicus en een deskundige uit de kring van maatschappelijk werk aanwezig. De overige leden zijn afkomstig uit diverse maatschappelijke disciplines.

De samenstelling van de commissie van toezicht voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 11 van de Penitentiaire maatregel. De samenstelling van de commissie was in het verslagjaar als volgt:

- Mevrouw mr. J.G. Cabboort (voorzitter)
- De heer mr. J.F.I. Sinack
- Mevrouw mr. P.A.M. Wijffels
- Mevrouw mr. E.F. Bethlehem (vanaf 1 juli 2023)
- Mevrouw Y.J. Bats
- Mevrouw mr. I. van der Hoeven
- De heer S.C.J. Labrujère
- De heer P. van Kampen
- De heer A.A.M. van Houte
- De heer J. van Wirdum

Binnen het secretariaat dat is verbonden aan de commissie heeft zich dit verslagjaar een aantal wijzigingen voorgedaan. Zo heeft mevrouw S.C. Spruijt met ingang van 7 november 2023 haar werkzaamheden als plv. secretaris neergelegd. Verder is mevrouw E.C. Jacobs met ingang van 1 december 2023 als plv. secretaris benoemd. Tot slot zijn de heer R. Ben Sellam en mevrouw S.A. Huwae als (plv.) secretarissen verbonden aan de commissie. Allen zijn als senior gerechtsjuristen werkzaam bij de rechtbank Zeeland – West-Brabant, locatie Middelburg.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de commissie werden verricht door mevrouw G.M.A. de Keuning-Jongelings, mevrouw A.A.M. Mangroe, mevrouw M. Roest, mevrouw I.C. Willemsen en mevrouw S. de Bree-Tomicic, allen werkzaam bij voornoemde rechtbank.

Deskundigheidsbevordering

Van Wirdum heeft in het verslagjaar deelgenomen aan de online basis cursus voor leden van de commissie van toezicht. Verder heeft Cabboort op 21 juni 2023 het voorzittersoverleg van de zuidelijke provincies bijgewoond.

De commissie van toezicht was met vijf leden vertegenwoordigd bij de landelijke themadag op 13 november 2023.

Tijdens de vergaderingen is aandacht besteed aan bijzondere thema's en/of onderwerpen.

Zo is er tijdens de vergadering van 17 april 2023 uitvoerig stilgestaan bij het verschil tussen grieven en klachten en is gesproken over de procedure van de grief en het belang hiervan.

Tot slot is tijdens de vergaderingen de Nieuwsbrief van het Kenniscentrum en het (kwartaal)tijdschrift DJIzen regelmatig besproken. Relevante uitspraken van de beklagcommissie en de jurisprudentie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming komen iedere vergadering terug. Ook vanuit

de directie werd regelmatig aandacht gevraagd voor uitspraken van de RSJ en de impact daarvan op het beleid/ de werkwijze binnen de inrichting.

2. Activiteiten in het kader van de advies- en toezichthoudende taak

Vergaderingen

De commissie van toezicht en de directie zijn in 2023 elf keer in vergadering bij elkaar gekomen. Deze vergaderingen vonden telkens plaats aansluitend aan de laatste beklagzitting van de maand. De voorzitter (bij afwezigheid van de voorzitter, een lid) van de commissie van toezicht heeft de vergaderingen voorgezeten en de leden zijn hier veelal bij aanwezig geweest. Ook de directie was tijdens de vergaderingen vertegenwoordigd. Deze vergaderingen hebben in de inrichting plaatsgevonden.

De samenwerking met de directie verliep naar tevredenheid. De directie en de voorzitter van de commissie van toezicht hebben regelmatig overleg gevoerd. De voorzitter informeerde de leden en de ondersteuning over de uitkomst van deze overleggen.

Van de vergaderingen zijn notulen opgemaakt en vastgesteld. Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen van de commissie met de directie behoren onder meer:

- de opening
- verslaglegging van de vorige vergadering + actiepunten
- het overzicht van ingekomen klachten
- bespreking uitspraken van de beklagcommissie en de RSJ
- ingekomen stukken
- mededelingen van de directie
- mededelingen van de commissie van toezicht
- de verslagen van de maandcommissaris
- rondvraag
- roosters
- sluiting

Tijdens de vergaderingen zijn onder meer onderstaande onderwerpen aan de orde gekomen.

Het DIOO-project:

In het voorjaar van dit verslagjaar is een aanvang gemaakt met het DIOO-project (Digitaal infrastructuur op orde). Dit project is in het kader van de digitalisering opgezet. De bedoeling van dit project is dat de digitale infrastructuur in iedere inrichting op orde wordt gebracht. Alle bedradingen zijn verouderd en toe aan vervanging. Dit geldt voor het hele gebouw. In november 2023 is een aanvang gemaakt met de cellen. Per dagdeel worden vier cellen voorzien van nieuwe bedradingen, waarbij ook bedradingen worden gelegd voor telefonie op cel. De verwachting is dat het project in het eerste kwartaal van 2024 wordt afgerond.

Personeelstekort:

DJI kampt ook dit verslagjaar nog met een groot personeelstekort. Er zijn verschillende wervings- en selectiebijeenkomsten geweest. Die hebben geleid tot een behoorlijke aantal sollicitanten met wie een groot aantal vacatures is opgevuld. Ondanks dit succes blijft het voor de inrichting lastig om voldoende personeel te werven en zijn nog niet alle vacatures opgevuld. Ook moet het nieuwe personeel nog opgeleid worden. Zij zijn dus niet direct volledig inzetbaar. Dit zorgt ervoor dat het steeds lastiger wordt om het dagprogramma te blijven draaien. Ook is het in 2023 nog niet gelukt om het avondprogramma weer op te starten. Tijdens de vergaderingen is regelmatig stil gestaan bij de gevolgen voor de gedetineerden van het personeelstekort en op welke wijze dit gecompenseerd zou kunnen worden.

Sociale veiligheid:

Op 22 maart 2023 heeft de Minister het landelijke beleidskader tegen discriminatie en racisme aangeleverd. Nadat evenwel in mei 2023 een inspectierapport verscheen over de misstanden in P.I. Nieuwersluis is het beleidskader uiteindelijk breder getrokken naar alle niet-integer gedrag. Binnen DJI moet er breed worden ingezet op sociale veiligheid en daarin heeft ook de commissie van toezicht een rol. De wijze waarop wordt nog nader uitgekristalliseerd. De Themadag stond dit jaar in het teken van dit beleidskader.

Binnen de commissie van toezicht is vanzelfsprekend aandacht voor sociale veiligheid. Dat valt immers onder noemer 'bejegening' dat al sinds jaar en dag op de agenda staat van de commissie. De commissie van toezicht wil graag meedenken of een professionaliseringsslag mogelijk is, waarbij de hulp van DJI niet gemist kan worden waar het bijvoorbeeld gaat om opleiding en de wijze waarop nieuwe gedetineerden worden geïnformeerd over het bestaan van de commissie van toezicht. Hoe de commissie met dit thema zal omgaan zal in 2024 nader in kaart worden gebracht. De Kerngroep zal in dit kader naar verwachting ook een belangrijke rol spelen.

Kleinschalige Voorziening Middelburg (KVM):

In het verslagjaar is meermaals gesproken over de inrichting en belang van de KVM. Er wordt nog steeds een pilot gedraaid, waarvoor een half jaar verlenging is gekregen. Verwacht wordt dat daarna weer een verlenging zal volgen. De inrichting plaatst zelfmelders nog altijd op basis van dezelfde voorwaarden in de KVM en dat draait goed.

Gedetioneerdenpopulatie

Er is landelijk een tekort aan cellen. Ook binnen de PPC's. Dat betekent dat de gevangenen overvol zijn en er veel gedetineerden geplaatst worden met psychische klachten. Die zorgen voor veel overlast en behoeven ook meer aandacht van het personeel, dat door het personeelstekort al op minimale capaciteit werkt. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat de Extra Zorgvoorziening ook vol zit. Dat levert een extra probleem op voor de zedendelinquenten. Voor hen werd (voor hun eigen veiligheid) nog wel eens uitgeweken naar de EZV. Die mogelijkheid bestaat nu niet meer waardoor zij 'regulier' geplaatst worden. De commissie van toezicht vindt dit een zorgelijke ontwikkeling, zowel met betrekking tot het welzijn van betrokken gedetineerden als de draagkracht van het personeel.

Voeding/ winkel

Helaas is tijdens de vergaderingen ook weer veelvuldig gesproken over de problemen rondom de winkel (forse prijsstijgingen, onterechte afschrijvingen, niet geleverde producten) en het eten. Er is weer regelmatig overleg geweest met Vitam. Het probleem zit ook vooral in de hoeveelheden die worden uitgedeeld. De inrichting heeft nog een eigen keuken. Waar men voorheen nog wel eens wat extra's konden doen is dat nu niet meer mogelijk omdat de maaltijden per portie binnenkomen. De keuken is geworden tot een opwarmkeuken. Gedetineerden die net 'van buiten komen' of met een verslaving kampen ervaren een tekort. De transitie naar eiwitrijk voedsel valt ook niet bij iedere gedetineerde in goede aarde.

Overig:

Verder is onder meer gesproken over het definitief stoppen van de e-mailservice eMates, het (landelijk) tekort aan gevangenisplekken, het dagprogramma, terugbelverzoeken van advocaten en de ontwikkelingen rondom het Justitieel Complex Vlissingen. Tot slot is meermaals gesproken over de wijze waarop de inrichting communiceert naar de gedetineerden toe. De wijze waarop een boodschap wordt gebracht is erg bepalend voor hoe deze ontvangen wordt. Goede communicatie kan een hoop onvrede en onbegrip voorkomen.

Maandcommissariaat

De maandcommissarissen hebben wekelijks de inrichting bezocht. Naar aanleiding van de verzoekbriefjes en ingekomen klachten hebben de maandcommissarissen gesproken met gedetineerden en het personeel en zo nodig met de directie.

Indien uit de contacten met de gedetineerden bleek dat bepaalde onderwerpen een andere aanpak verdienen, heeft de commissie van toezicht de directie daarover tijdens de maandelijkse vergadering van advies gediend.

In 2023 waren er 64 strafcelplaatsingen. Daarnaast zijn er 54 plaatsingen geweest op basis van een ordemaatregel.

Aandachtsgebieden commissie van toezicht

De commissieleden hebben ieder verschillende aandachtsgebieden. De leden hebben tijdens het maandcommissariaat en overige contacten bijzondere aandacht voor bepaalde onderwerpen die liggen binnen hun interesse en deskundigheid. Tijdens de maandcommissariaten wordt daaraan extra aandacht besteed en daarnaast zijn er binnen de inrichting vaste contactpersonen om de diverse onderwerpen mee te bespreken. Bijzonderheden werden tijdens de vergadering met de directie besproken.

Daarnaast heeft er ook overleg plaatsgehad met verschillende afdelingshoofden, de directie en de medische dienst.

Vanuit een aantal van die aandachtsgebieden kan over 2023 het volgende worden vermeld.

Medische dienst:

Zoals te doen gebruikelijk is er meerdere keren contact/ overleg geweest met het Hoofd Medische dienst. Hierbij worden de klachten met betrekking tot de medische dienst besproken. Het aantal klachten (13) is dit jaar het laagst sinds jaren en zijn veelal bemiddeld door het afdelingshoofd zelf. De twee klachten die zijn doorgestuurd naar de medisch adviseur zijn ongegrond verklaard. Verder passeren eventuele medische bijzonderheden vanuit de PI de revue. Het Hoofd is trots op haar goed functionerende team en de commissie erkent dit, mede gezien het feit dat collega's van elders in het land bij haar in de keuken kijken en daarna zaken die hier inmiddels met succes uitgerold zijn vervolgens bij hun eigen medische dienst implementeren.

GEDECO

De commissie van toezicht heeft regelmatig overleg gehad/ bijgewoond met de GEDECO over allerlei onderwerpen. Er was goed contact met de voorzitter van de GEDECO. De commissie heeft op die manier goed zicht op wat er onder de gedetineerden leeft.

Sport

Door problemen in de bezetting zijn er behoorlijk wat (extra) sportmomenten uitgevallen. Waar mogelijk werd dit gecompenseerd, maar niet altijd naar tevredenheid van de gedetineerden. Dat bleek ook uit de klachten die hierover zijn ingediend. Het sportmoment is een belangrijk onderdeel van het dagprogramma.

Onderwijs & trainingen

Het onderwijs staat weer redelijk op de rit. Er is nog een personeelslid langdurig afwezig in verband met ziekte, maar die leegte wordt goed opgevuld, zij het dat de expertise wel gemist wordt. Uit gesprekken met de GEDECO is gebleken dat er kansen liggen op het gebied van een meer gevarieerd

aanbod. Aan de aangeboden trainingen wordt veelvuldig deelgenomen hetgeen resulteert in een groot aantal behaalde certificaten.

Geestelijke verzorging

In 2022 werd dit gekenmerkt door veel wisselingen en uitval van bijeenkomsten. In 2023 is dit veel beter gegaan, vrijwel alle bijeenkomsten zijn doorgegaan. Dit is een belangrijk onderdeel voor gedetineerden. Bijeenkomsten van Imam, humanist en kerk worden intensief bezocht. Daarnaast hebben de gedetineerden nog hun wekelijkse gespreksgroepen.

Bibliotheek

Helaas is de bibliotheek nog steeds gesloten. De gedetineerden kunnen boeken op de afdeling lenen, maar missen toch het contactmoment dat het bibliotheekbezoek ook voor hen betekende. De inrichting heeft de samenwerking gezocht met de Zeeuwse Bibliotheek, maar dat heeft nog geen concrete stappen opgeleverd. De commissie van toezicht heeft oog voor de organisatorische uitdagingen, maar vindt het een onwenselijke situatie.

RIC

Het RIC is door personeelstekort enige tijd minder goed bereikbaar geweest. De RIC-momenten zijn in de loop van 2023 ook uitgebreid naar andere moment in het dagprogramma zodat de bezoeken aan het RIC wat meer verspreid kunnen worden. Omdat het RIC een belangrijke functie heeft bij het op orde krijgen van de 5 basisbeginselen (ID-bewijs, onderdak, werk en inkomen, schuldenaanpak en zorg) heeft het de aandacht van de commissie van toezicht en is het regelmatig onderwerp van gesprek met de directie.

BBA

Vanaf oktober 2023 geldt een nieuwe beleidskader BBA. In dit beleidskader is het verlot en de voorwaarden waaronder dit wordt verleend duidelijker omschreven. Het dient te allen tijde een re-integratiedoel. Vanuit de inrichting is de wens om de aanvraag veel strakker geformuleerd te krijgen en dat in de aanvraag veel nadrukkelijker staat hoe een gedetineerde het contact met naasten zou willen verbeteren. De casemanagers zullen daarbij een belangrijke rol spelen. Omdat gedetineerden ook in 2023 nog deel konden nemen aan het PP was de bezetting van de BBA ook in 2023 erg matig. Met het volledig uitgefaseerd zijn van het PP in 2024 is de verwachting dat het aantal gedetineerden in de BBA toeneemt.

3. Activiteiten in het kader van de bemiddelingstaak

Bemiddeling vindt binnen de commissie van toezicht plaats door de maandcommissaris. Alle leden van de commissie van toezicht, op de beklagrechters na, zijn per toerbeurt als maandcommissaris opgetreden in het huis van bewaring en de gevangenis, één en ander volgens een jaarrooster. De maandcommissarissen hebben evenals in voorgaande jaren volgens voornoemd rooster in beginsel twee weken achter elkaar dienst. Zij hebben de inrichting wekelijks bezocht en de door de gedetineerden ingediende verzoekbriefjes en klachten afgehandeld dan wel doorgestuurd naar het secretariaat.

De werkwijze van de maandcommissaris is, zoals vorig verslagjaar, als volgt. De maandcommissaris ontvangt alle klachten en verzoekbriefjes rechtstreeks van de inrichting, die vervolgens met verzoeker/klager worden besproken. Afhankelijk van de aard van de klacht wordt gepoogd om voor de gedetineerde een oplossing te vinden. Daartoe wordt na overleg met de gedetineerde achtergrondinformatie ingewonnen en wordt met het betrokken afdelingshoofd of medewerker gekeken of er wellicht een andere oplossing denkbaar is (informele bemiddeling). Die mogelijke oplossing wordt vanuit de inrichting of het maandcommissariaat aan de gedetineerde teruggekoppeld. De maandcommissaris zorgt ervoor dat de klachten bij het secretariaat worden ingeleverd, hetzij door depot in de brievenbus van de rechtbank, hetzij bij aangetekende post.

De maandcommissaris heeft van zijn/ haar bevindingen steeds een kort verslag opgemaakt dat tijdens de eerstvolgende vergadering is besproken en dat in de e-SWF is geplaatst. Voor de verslaglegging heeft de maandcommissaris het hieronder weergegeven format gebruikt;

Verslag maandcommissaris week:

Datum bezoek:

Naam MC:

Naam klager:
Afdeling + celnr.:
Korte beschrijving van de klacht:
Actiepunten voor directie:
Actiepunten voor secretariaat CvT:
Actiepunten voor MC volgende week:
Klacht ingetrokken na bemiddeling: Ja/nee
Eerdere (samenhangende) klachten: <i>Indien klager eerdere klachten heeft ingediend die over hetzelfde onderwerp gaan, benoem je hieronder de klachtnummers van die klachten.</i>
1. 2.
Overige opmerkingen:

Als een gedetineerde na bemiddeling door de maandcommissaris zijn klacht wenst door te zetten, wordt dit in het verslag van de maandcommissaris vermeld. Bijzondere of anderszins vermeldenswaardige klachten zijn in de maandelijkse vergaderingen van de commissie met de directie besproken.

Naast de traditionele klachten wordt ook gebruik gemaakt van de formele bemiddeling aan de hand van door gedetineerden geformuleerde grieven. De commissie constateert dat in 2023, zoals in het vorig verslagjaar, maar weinig gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een grief in te dienen (negen grieven). Gelet op de werkwijze van de maandcommissaris verbaast dat eigenlijk niet.

4. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak

De commissie heeft ervoor gekozen de beklagzaken meervoudig te behandelen. In het verslagjaar werd de beklagcommissie voorgezeten door één van de beklagrechters, te weten Sinack, Wijffels of Bethlehem. Aan de hand van een rooster waren bij toerbeurt twee andere commissieleden lid van de beklagcommissie. De beklagcommissie werd ondersteund door één van de (plv.) secretarissen. Tijdens het verslagjaar was de vestgingsdirecteur of één van de plaatsvervangend vestigingsdirecteuren aanwezig bij de zittingen van de beklagcommissie.

De beginvoorraad op 1 januari 2023 was 156 klachten. In 2023 zijn in totaal 513 klachten ontvangen. Van de ontvangen klachten zijn er 11 doorgezonden, omdat de beklagcommissie niet het juiste orgaan was. In totaal zijn er in 2023 222 klachten door klager vóór of tijdens de zitting van de beklagcommissie ingetrokken, waarvan 111 na bemiddeling. In totaal zijn in 2023 490 klachten afgedaan.

De zittingen van de beklagcommissie vonden in beginsel twee keer per maand op maandagmiddag plaats. Tijdens het verslagjaar hebben er 24 zittingen plaatsgevonden. Deze zittingen hebben allen plaatsgevonden in de inrichting.

De commissie stelt vast dat gedetineerden in toenemende mate rechtsbijstand genieten tijdens een beklagzitting. Klagers en/of hun advocaat/gemachtigde hebben in 2023 telkens een ontvangstbevestiging van de klacht ontvangen met daarin tevens vermeld de datum waarop de beklagcommissie voornemens is de klacht mondeling te behandelen. De klachten worden gescand en digitaal (via de mail) naar de directie van de inrichting verzonden, met het verzoek binnen zeven dagen relevante stukken aan te leveren, zoals een verweerschrift, beslissingen en/ of rapportages. De klachten die zich daarvoor lenen, worden ter zitting mondeling afgedaan. In andere zaken is zo spoedig mogelijk na de zitting schriftelijk uitspraak gedaan. Daarnaast heeft de beklagcommissie ervoor gekozen klachten af te doen met toepassing van artikel 62 van de Penitentiaire beginselenwet (buiten zitting). In dat geval hebben de klagers (en hun gemachtigden) daarvan bericht ontvangen.

Cijfermatig overzicht 2023:

De registratie van klachten bij het secretariaat van de commissie van toezicht vindt plaats in het landelijk Klaver-registratiesysteem.

Aantal ingekomen klachten	513 (2022:346) (2021:476)
Soort afdoening	
ingetrokken	108 (2022:85) (2021:79)
ingetrokken ter zitting	3 (2022:12) (2021:5)
ingetrokken na bemiddeling	111 (2022:107) (2021:80)
afdoening na rogatoir verzoek	5 (2022:9) (2021:21)
niet-ontvankelijk	121 (2022:68) (2021:142)
ongegronnd	86 (2022:67) (2021:110)
(deels) gegronnd	36 (2022:20) (2021:22)
overgedragen	11 (2022:12) (2021:11)
nog openstaand	179 (2022:191) (2021:193)

Als bijlage bij dit jaarverslag wordt een managementoverzicht van de afdoening van klachten uit het registratiesysteem Klaver gevoegd.

Hieronder is verder een overzicht te vinden van de ingediende klachten per onderwerp in 2022 in vergelijking met 2023.

Soort klachten	Aantal 2022	Aantal 2023
Activiteiten (arbeid)	10	16
Activiteiten (diversen)	23	35
Activiteiten (luchten)	21	17
Activiteiten (sport)	8	11
Behandeling	8	-
Bejegening	21	29
Compensatie	1	1
Contact buitenwereld (bellen)	18	31
Contact buitenwereld (bezoek)	12	27
Contact buitenwereld (post)	5	7
Controle	5	6
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT)	0	6
Disciplinaire straf	45	49
Eisen verblijfsruimte	8	11
Informatie/procedure	20	29
Nog onbekend*	9	14
Ordemaatregel	17	23
Persoonlijke voorwerpen	12	31
Regime	27	42
Rekening courant/zak- en kleedgeld	10	8
Rogatoir verzoek	11	4
Selectie/overplaatsing (extern)	3	5
Selectie/overplaatsing (intern)	7	10
Time-out	1	-
Verlaten inrichting	11	10
Verzorging (diversen)	13	40
Verzorging (godsdienst/levensovertuiging)	2	2
Verzorging (medisch)	7	9
Verzorging (persoonlijk)	11	33
Totaal**	346	513

* zaken waarvan het onderwerp nog niet bekend is, omdat de klacht is ingediend in een vreemde taal of omdat uit de klacht niet blijkt waarover nu precies geklaagd wordt.

** het totaal is inclusief de grieven.

De beklagcommissie stelt vast dat er in 2023 een forse toename (c.a. 49%) van het aantal klachten is geweest ten opzichte van 2022.

Uit het overzicht blijkt verder dat in het verslagjaar wederom een behoorlijk aantal klachten is ingetrokken. Dit komt mede door de actieve (bemiddelings)rol van de maandcommissaris. Wel blijft het aantal ingetrokken klachten verhoudingsgewijs wat achter bij het aantal in 2022.

Toch is dit verslagjaar het aantal ingediende klachten fors te noemen. Deze toename is ook in andere inrichtingen zichtbaar. Zoals in het vorige jaarverslag is opgenomen, wordt landelijk veel geklaagd,

waarbij er ook zogenaamde veelklagers zijn. Verder valt het de commissie op dat de toename van rechtsbijstandverleners in klachtenprocedure een invloed heeft op het toenemende aantal klachten. Dit resulteerde dan ook in een toename van klachten tegen disciplinaire straffen, ordemaatregelen en klachten over het regime van gedetineerden. Verder vertelde een gedetineerde dat zijn advocaat hem erop had geattendeerd dat veel klagen een positief effect heeft op zijn strafrechtelijke procedure. Een aanname die de commissie overigens niet kan onderschrijven.

Verder blijkt uit het overzicht dat er een grote toename is van klachten die gaan over activiteiten. De commissie stelt vast dat deze klachten voortkomen uit de wijzigingen in het dagprogramma vanwege het personeelstekort. De directie heeft in een aantal van deze klachten geprobeerd om de weggevalen activiteiten te compenseren, maar dat was niet altijd mogelijk, wederom vanwege het personeelstekort. De toename van de klachten over de verzorging komt met name voort uit de ontevredenheid over het voedsel in de inrichting. De commissie en de directie hebben hier aandacht voor.

De beklagzittingen worden niet in overleg met de advocaten gepland, omdat dat de doorlooptijden niet ten goede komt. De advocaten wordt medegedeeld wanneer de klacht van hun cliënt wordt behandeld tijdens een beklagzitting en slechts in uitzonderlijke gevallen wordt uitstel verleend. Zittingen vinden altijd plaats in de inrichting. Er kan niet via een (beeld)belverbinding worden deelgenomen.

De hiervoor genoemde omstandigheden maken dat de afhandeling van klachten veel tijd vergt van de commissie en het secretariaat. De (voorzitter van de) commissie en het secretariaat houden hierover regelmatig contact. In 2024 zal bezien worden of de zwaarte van klachten aanhoudt. Als, dan zullen er wellicht meer beklagzittingen georganiseerd moeten worden dan in voorgaande jaren. In 2022 is het secretariaat vanwege de complexiteit en hoeveelheid klachten uitgebreid. Deze uitbreiding is nog altijd van kracht mede door de toename van drukte in het werk van de senior gerechtsjuristen. De administratie is en wordt nog steeds uitgebreid.

In 2023 is er 29 keer beroep ingesteld bij de beroepscommissie van de RSJ tegen beslissingen van de beklagcommissie: 27 keer door de klager en twee keer door de directie.

In dertien zaken zijn klagers rogatoir gehoord, omdat zij waren overgeplaatst. De voorzitter van de beklagcommissie heeft vier gedetineerden rogatoir gehoord voor een andere commissie van toezicht. Wederom is regelmatig gesproken over de (on)mogelijkheden om rogatoire verhoren digitaal te laten plaatsvinden.

Doorlooptijden

De commissie heeft ook in dit verslagjaar geconstateerd dat in een aantal klachten de wettelijke termijn van vier weken voor afhandeling van een klacht, welke termijn kan worden verlengd met vier weken, niet werd gehaald. De beklagcommissie streeft ernaar om binnen twee weken na de zitting uitspraak te doen, maar dit wordt in voorkomende gevallen niet gehaald.

De overschrijding had verschillende oorzaken, waarop de beklagcommissie meestal geen of weinig invloed kan uitoefenen, namelijk:

- bemiddeling door de maandcommissaris;
- forse toename van de klachten;
- overplaatsing van klagers;
- complexiteit van de klachten;
- het ontbreken van stukken tijdens zitting;
- een nadere reactie van partijen naar aanleiding van de zitting;
- wisselingen van secretarissen; en
- beschikbaar aantal uren secretarissen;

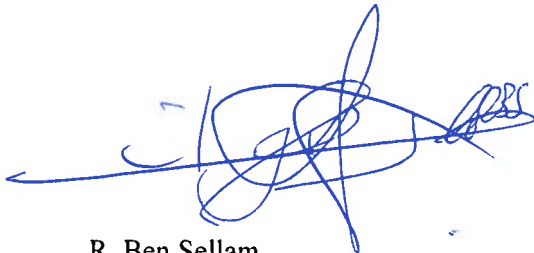
De doorlooptijden blijven de specifieke aandacht houden van de commissie van toezicht en worden regelmatig besproken. Ook vanuit de directie is er bijzondere aandacht voor de nog openstaande klachten. Er is een overzicht opgesteld dat regelmatig wordt uitgewisseld tussen de secretariaten. Verdere verbetering van de doorlooptijden wordt in 2024 nagestreefd.

5. Conclusies en aanbevelingen

De commissie van toezicht kijkt terug op een jaar waarin zij in een open en prettige samenwerking met de directie haar taken heeft kunnen uitvoeren. Wel spreekt zij haar zorgen uit voor 2024 waar het gaat om de gedetineerdenpopulatie (omvang en zwaarte) in combinatie met de capaciteitstekorten (personeel en cellen). (Sociale) veiligheid verdient onder die omstandigheden extra aandacht van alle betrokkenen.

Dit jaarverslag is vastgesteld tijdens de commissievergadering 27 mei 2024.

De secretaris,

R. Ben Sellam

De voorzitter,

mr. J.G. Cabboort

Bijlage 1: Managementoverzicht 2023

Managementoverzicht per afdeling - werkvoorraden

CvT Bureau Middelburg - P.I. Middelburg, locatie Torentijd <Totaal>

2023	Uitstroom											ingetrokken na	ingetrokken ter zitting	afdoening na verzoek	grief afgedaan	eind voorraad				
	begin voorraad	lotaal instroom	instroom klacht	instroom: grief	grief naar klacht	lotaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom: grief	doorlooptijd	gegrond	ongegrond						deels gegrond	overgedragen	niet on'vankelijk	ingetrokken
januari	156	33	33	0	0	26	25	1	142		3	1		2	8	12			163	
februari	163	40	40	0	0	26	26	0	65		1	2	2	12	2	5	4		177	
maart	177	42	35	7	0	44	43	1	142	2	11	3	3	11	5	9	1	1	175	
1e kwartaal	156	115	108	7	0	96	94	2	116	2	15	1	5	25	15	26	1	5	175	
april	175	47	47	0	0	22	22	0	36		2			2	10	8			200	
mei	200	43	42	1	2	71	68	3	156	2	8	2	2	20	19	14			172	
juni	172	65	64	1	0	30	29	1	244		9			11	7	1	1		207	
2e kwartaal	175	155	153	2	2	123	119	4	145	2	19	2	2	33	36	23	1		207	
juli	207	69	69	0	0	69	68	1	298	13	28	1		8	9	10			207	
augustus	207	37	37	0	0	65	65	0	46					18	19	28			179	
september	179	16	16	0	0	31	31	0	171	4	10	1		8	7		1		164	
3e kwartaal	207	122	122	0	0	165	164	1	172	17	38	2		34	35	38	1		164	
oktober	164	62	62	0	0	30	30	0	96	5	4	1	2	5	3	10			196	
november	196	26	26	0	0	33	33	0	84		4		2	4	14	8			189	
december	169	33	33	0	0	43	43	0	81	6	6			20	5	6			179	
4e kwartaal	164	121	121	0	0	106	106	0	87	11	14	1	4	29	22	24			179	
Totaal	156	513	504	9	2	490	483	7	130	32	86	4	11	121	108	111	3	5	8	179

Bijlage 2: Totaaloverzicht 2023

Inrichting	Totaaloverzicht CvT Bureau Middelburg 01-01-2023 t/m 31-12-2023 - Beklagcommissie																							
	Doorloop termijnen in dagen						Beslissingen																	
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegrond	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd
Torentijd	513	504	9	2	490	483	7	85	69	19	28	22	267	32	86	4	11	121	108	111	3	5	8	1
Totaal	513	504	9	2	490	483	7	85	69	19	28	22	267	32	86	4	11	121	108	111	3	5	8	1